

- at regeringen med jævne mellemrum skal sikre, at den er i overensstemmelse med flertallet af befolkningen ved afholdelse af frie, lige og hemmelige valg.

Disse betingelser er næppe tilstrækkelige, men de er *nødvendige* forudsætninger for en pluralistisk-demokratisk beslutningsproces på grundlag af gældende menneskeretsstandarder.

4.3. De nordiske lande har særlige forudsætninger

Dertil kommer, at vi er en nation, som nyder en udbredt troværdighed, fordi vi

- er et lille land, (der ikke truer nogen),
- er et land uden en alt for belastende kolonial fortid, og fordi vi
- i vidt omfang selv søger at realisere de idealer, som vi gerne vil have andre til at stræbe mod.

Vi har derfor nogle særlige muligheder netop når det gælder menneskerettigheder og udviklingsbistand. Vi bør bruge disse muligheder.

4.4. Bistand er en form for aktiv medvirken – hvad vil vi med den?

I dag erkender mange, at enhver bistandsindsats er en aktiv medvirken i et givet lands socio-økonomiske processer, hvad enten der er tale om incitamentet til fremme af bestemte produktioner, fremme af bestemte beslutningsprocesser eller kulturelle udtryksformer og særpræg. Den er imidlertid legitim, fordi

- den søger et samarbejde med regeringen i de pågældende lande til gavn for de underprivilegerede i pågældende land og/eller fordi
- vi varetager beskyttelse af underprivilegerede grupper og enkeltpersoner, som udsættes for overgreb. Varetagelse af internationale menneskeretsstandarder er legitim, selv om det undertiden må ske på tværs af regeringer, som fører en overlagt menneskeretskrænken-de politik.

4.5. Internationale menneskeretsstandarder som værdigrundlag

Det brugbare ved menneskerettighederne er, at de er det eneste internationale bud på en nogenlunde objektiveret standard, som er fælles for landene, det være sig såvel donor- som modtagerlande.

Der er fortsat en lang række uløste problemer i fortolkningen af menneskerettighederne, især de økonomiske og sociale rettigheder, og i et vist (men mindre) omfang de civile og politiske rettigheder. Vi har heller ikke løst alle disse problemer i vore egne lande. Det er imidlertid det eneste fælles fundament, vi har. Der findes ikke andre standarder, heller ikke økonomiske standarder eller indikatorer, som på samme måde nyder tilsvarende global grad af accept.

Det er altså en *international referenceramme*, vi har til rådighed. Den byder sig til som et naturligt grundlag – også for udviklingsbistanden.

Menneskerettighederne er udtryk for et ønske om, at samarbejdsforholdet bygger på ligestyret og ligestyret.

Menneskerettighederne kan også have en betydning for den *folkelige opbakning* f.eks. i Danmark. Man kan være af den opfattelse, at det er af stor betydning, at den danske befolkning føler og oplever, at vores ulandsbistand bruges til også at afhjælpe menneskeretskrænkelser.

5. Menneskeretsbeskyttelsen er en nødvendig forudsætning for en vedvarende udvikling («sustainable development»)

Bistandspolitikken selv, dens egne effektivitetsmålsætninger, opstiller som det officielle mål for dansk udviklingsbistand,

- at den skal befordre det, der i den internationale bistandsterminologi kaldes »sustainable development«, selvopretholdende eller vedvarende udviklingsprocesser. Man kan spørge, hvordan sikrer man sådanne vedvarende udviklingsprocesser?

Det synes efterhånden klart, at det får man ikke, medmindre der samtidig sættes på en lang række forskellige menneskerettigheder. Dels skal man søge at uddanne folk, sørge for at de ikke dør af sult osv., men også sørge for, at de får lov til at organisere sig, sørge for at de kan